

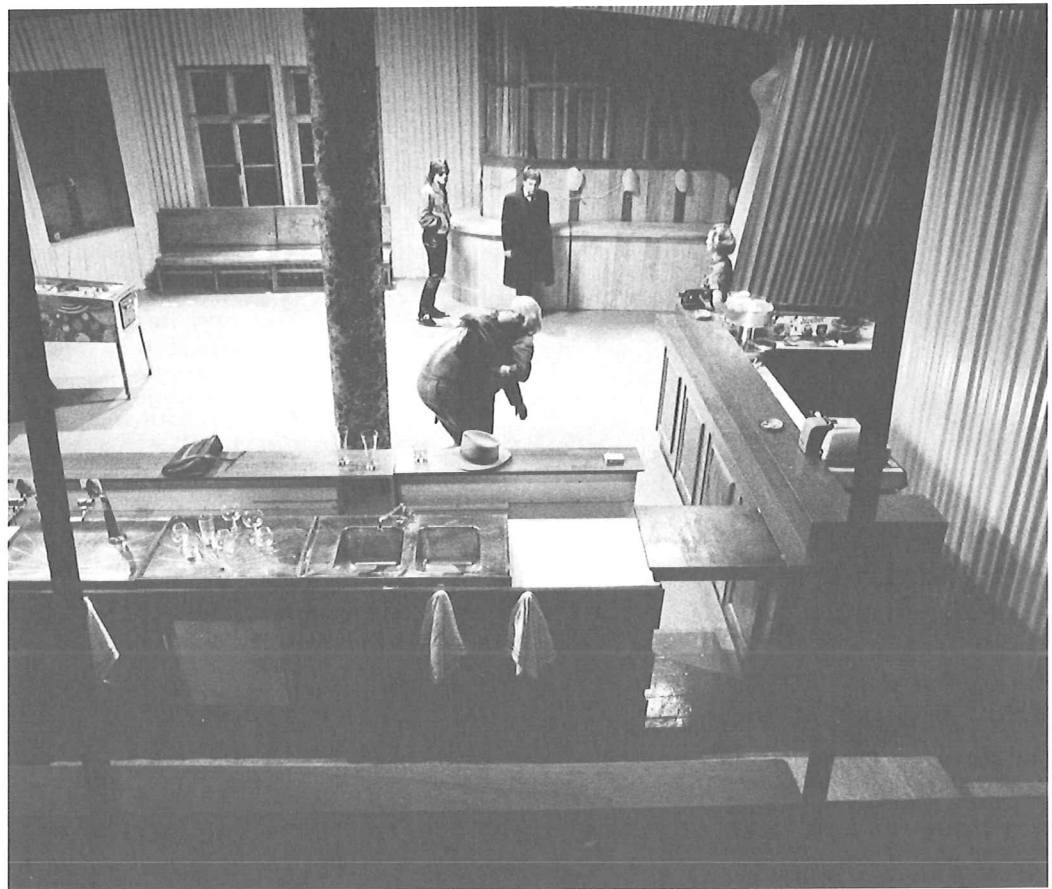
niek van *Rosas danst Rosas* en de "ruis", het aarzelende, soms angstvallig onverstaanbare discours uit te puren, na de strengheid zonder weerwoord voordien.

De structuur van Béla Bartóks Vierde Strijkkwartet is die van het palindroom – een woord dat identiek is, of je het nu van links naar rechts leest of omgekeerd –; en in de vorm zonder "weerstand", zonder de uitdaging van Charlotte Cordays observaties uit Weiss' *Marat/Sade* of Büchners relaas van Lenz' waanzin, waarin Rosas zijn Bartók-Ligeti-programma presenteert, dreigt het palindroom te vervallen tot een tautologie, een "ik ben, dus ik ben", een vicieuze cirkel.

Klaas Tindemans

MIKROKOSMOS; MONUMENT /SELBSTPORTRÄT/ BEWEGUNG; QUATUOR NR. 4 gezelschap: Rosas; choreografie: Anne Teresa De Keersmaeker; muziekuitvoering: Walter Hus & Stefan Poelmans (piano), Mondriaankwartet; componist: Béla Bartók, György Ligeti; dansers: Johanne Saumier, Jean-Luc Ducourt, Nadine Ganase, Fumiyo Ikeda, Roxane Huilmand.

Gezien: Hallen van Schaarbeek, 2 oktober 1987

Arca Gent

Het gebroed onder de maan

Toen Gildas Bourdet *Les Crachats de la Lune* (*Etcetera* nr. 15) schreef, dacht hij ongetwijfeld terug aan zijn indrukwekkende en succesvolle encensering van Gorki's *Les Bas-Fonds*. Hij liet zich ook leiden door zijn interesse voor de filmythologie, wat al duidelijk geworden was in *Le Pain Dur* van Claudel. Dat alles liep uit op een stuk over een stelletje mensen aan de zelfkant, die in een stationsbuffet verzameld zijn. Het stuk bewoog zich op de snede tussen pijn en cliché. Technisch liet het aan de briljante acteurs van *La Salamandre* toe om nog eens een oefening in verbluffende transformatie te doen (Yves Bertheloot, die het publiek van Tourcoing nog maar pas gezien had als de slappe, pedante intellectueel in *Station Service*, tracteerde zijn fans op een

ruw rock'n roll-personage.) Een stuk dus op het lijf van een ensemble geschreven.

Het was dan ook een gok voor de mensen van Arca om, na het lauwe succes dat *Station Service* bij het N.T.G. gekend had, dit wat zwakere stuk op het repertoire te nemen. Regisseurs Jos Verbist en Jappe Claes zijn echter met een opvoering voor de pinnen gekomen, die weinig schatplichtig is aan het origineel (in tegenstelling tot Verbists eerste poging bij het N.T.G.), en ze hebben aangetoond dat het stuk ook kwaliteiten heeft, los van de oorspronkelijke makers. De grootste, bepalende ingreep kwam van de decorateur Michel Gerd Peter, die een armzalig Belgisch stationsbuffet had geconcipeerd. Daarbij steunde zijn set op een vondst: het publiek zit achter de toog, en al gauw blijkt dat de opening, langswaar het de gelagzaal binnenkijkt, voor de acteurs zelf een grote spiegel is. Deze schikking geeft aan zeer veel kleine acties een bevreedende spanning, ook al omdat de acteurs de spiegel moeten "maken" langs hun spel met blikken om. Wie echter rechts vooraan zat, had pech. Daar had Peter een televisietoestel opeghangen: de toeschouwer zag de achterkant ervan en hoorde alleen

het opgewonden gekwaak bij een Italiaans spelprogramma; van de gesproken tekst drong weinig tot hem door.

Bourdet bezorgt altijd heerlijk materiaal voor zijn acteurs, en de groep die er zich hier meester van gemaakt heeft, heeft dit met zichtbaar genot gedaan. In de rolverdeling treft men twee bekenden van het N.T.G. aan (één als gast, en één als ex –). Nu ze in een kleine ruimte spelen, kunnen ze een heel ander register van hun talent laten zien: Hugo Vanden Berghe is verrassend sober en Walter Moeremans kan sterk op nuances spelen. Bij de andere acteurs valt vooral Marc Cassiman als muzikant op: hij zit juister dan briljante Bertheloot in Tourcoing. Gilda De Bal als de hoer met een gouden hart is zeer sterk, Jappe Claes als maffiabaas bijzonder geloofwaardig. Van Marc van Eeghem kan men zeggen dat hij in de exuberante rol van de travestiet heel wat acteursenergie vertoont, maar dat de conceptie van de rol nergens past in het geheel: de schuchtere Vanden Berghe kan op deze jongen niet vallen. Het is een produktie die zich met plezier laat bekijken, ook al komt ze soms gevaarlijk dicht bij een soort onproductief voyeurisme. Maar het pu-

"Het gebroed onder de maan", Arca – Foto Luk Monsaert

blik houdt ervan: de Arca-schouwburg kon zijn seizoen in Gent met volle zalen starten.

Johan Thielemans

HET GEBROED ONDER DE MAAN

auteur: Gildas Bourdet; regie: Jos Verbist en Jappe Claes; decor: Michel Gerd Peter; met Marc Cassiman, Jappe Claes, Vic De Wachter, Carmen Jonckheere, Walter Moeremans, Peter Rouffaer, Hugo Vanden Berghe, Marc van Eeghem, Bert van Tichelen, Rita Wouters, Tony Van den Broecke.